మనసు లోగిలిలో

కె. సరోజిని

పెళ్ళివారి దగ్గర నుంచి ఉత్తరం చదువుతూ "ఈసారి కూడా మనం భయపడ్డట్లే జరిగింది" అన్నారు మోహనరావు గారు, భార్యతో, వాడిపోయిన మొహంతో. "వాళ్ళకు చిన్నమ్మాయి నిస్తే చేసుకుంటారట. పెద్దమ్మాయికి ఇంకో సంబంధం చూసుకోమన్నారు."

ఈ విషయం తను అంతకుముందే వూహించడం వల్ల శశిరేఖ, "ఏం చేస్తాం ? దాని విషయం తరువాత చూసుకోవచ్చు. ముందు, చిన్నదానికి ఈ సంబంధం స్థిరపర్చుకుందాం" అంది.

"అంతేనంటావ్ ? ఒకవేళ వాళ్ళు వెంటనే పెళ్ళి చేసెయ్యమంటే, పెద్దదాన్ని అలా ఉంచి చిన్నదానికి పెళ్ళి చేస్తావా ?"

అప్పటికే భర్తకు కోసం తెప్పించానని గ్రహించిన శశిరేఖ, అంతకన్నా పైమెట్టుకు వెళ్ళడం ఇష్టంలేక "ఏమో, మీ ఇష్టం !" అంటూ వంటింట్లోకి జారుకుంది. ప్రక్కగదిలో వీళ్ళ మాటలు ఆతృతగా వింటున్న, గిరిజా, వనజలు ఒకరినొకరు పాకరు పాలి ప్రాయంగా చూసుకున్నారు. వారిద్దరూ మోహనరావుగారి కుమార్తెలు. ఇరవైఏళ్ళ గిరిజ చామన చాయగా, సామాన్యంగా ఉంటుంది. వనజకు పద్దెనిమిదేళ్ళు. మంచి ఛాయా, పెద్ద కళ్ళూ, కొంచెం పొడుగ్గా ఉన్న విగ్రహం, చూసేవారికి వెంటనే ఆకర్షిస్తుంది. వీళిద్దరికీ వివాహాలు చెయ్యాలని, తండ్రైన మోహనరావుగారు చాలా సంబంధాలు వెతుకుతున్నారు. కాని, పెళ్ళిచూపులకు వచ్చిన పెళ్ళికొడుకులంతా గిరిజను వద్దనీ, చిన్నమ్మాయి వనజను చేసుకుంటామనీ అంటున్నారు. ఈవిధంగా మూడు సంబంధాలు తప్పిపోయి చివరకు నాలుగో సంబంధం తీసుకువచ్చారు. గిరిజకు. పిల్లవాడు నల్లగా ఉంటాడు. మంచి ఆస్తిపరులు, పైగా పాతికేళ్ళ ఆ యువకుడు రైల్వేలో నెలకు నాలుగు వందలు సంపాదిస్తున్నాడు. వనజను దమ్మిడీ కట్నంలేకుండా చేసుకుంటానన్నాడు.

మోహనరావుగారు విశాఖపట్నంలో ఒక కంపెనీలో చిన్న ఉద్యోగి. వేరే ఆస్తిపీ లేదు. ఆయన వయసు నలభై అయిదేళ్ళుంటాయి. ఇద్దరే కూతుళ్ళు. వచ్చే జీతం, సంసారానికే చాలడం కష్టమవడంవల్ల ఏమీ మిగలదు. అందువల్ల కూతుళ్ళకు పెళ్ళి చెయ్యడం ఆయన కొక పెద్ద సమస్య అయింది. అయినా ఇద్దరు కూతుళ్ళూ పెళ్ళి కెదిగి ఉండడం వల్ల ఎలాగో అప్పుయినాచేసి పెళ్ళిళ్ళు చెయ్యాలని నిశ్చయించారు.

తనను ప్రతి పెళ్ళికొడుకూ నిర్లక్ష్యంచేసి, వనజను ఎంతో ఆశక్తిగా చూడడం గిరిజకు ఎంతో బాధ కల్గించేది. కాని అది పైకి వ్యక్తం చేసేదికాదు. తనలోనే లోపముంది. తను అందవిహీనురాలు. తన తల్లి కడుపున పుట్టిన బిడ్డలైనా, భగవంతుడు ఇద్దరికోనూ ఎంతో తేడా పెట్టాడు. అయినా తను మాత్రం ఒక స్త్రీ కాదా ? వచ్చినవారికి నచ్చకపోతే, నచ్చలేదనకుండా, చిన్నమ్మాయిని చేసుకుంటామనడం, తన నవమానపరచాలనే కదూ ? అందంగా లేనంతమాత్రాన అంత చులకనగా తీసెయ్యాలా ? స్త్రీకి అందం ఒకటే అవసరమా ? తక్కిన విషయాలలో తను వనజకన్నా ఎన్నోరెట్లు తెలివైనది. అయినా అనెవరికీ అక్కర్లేదు—అని బాధపడేది గిరిజ. కాని, ఆమె బాధను గ్రహించిన తలితండ్రులు కూడా తమ నిస్సహాయతను వ్యక్తపరిచారు.

పెళ్ళికొడుకు వనజను కట్నంలేకుండాపెళ్ళి చేసుకుంటాననటం వల్ల మోహనరావుగారు ఆ సంబంధాన్ని వదులుకోలేక చిన్నమ్మాయి పెళ్ళే ముందు చెయ్యడానికి నిశ్చయించారు. ఆయన అనుకొన్నట్లు, పెళ్ళి తొందరగా చెయ్యమని కూడా వాళ్ళు పట్టుబట్టారు. తనకు కావలసిన వివాహం చెల్లెలికి జరిగిపోతూంటే, గిరిజ మనస్సులో ఒక విదమైన అశాంతి బయల్దేరింది.

వయసుతో, మనసులో ఉప్పొంగే కోరికల్ని తను అనుభవించే అవకాశం తననుంచి లాక్కొన్నట్లుగా చెల్లెలు అనుభవిస్తూంటే చూసి వోర్వలేకపోయింది గిరిజ. చెల్లెలు దాంపత్య జీవితం సుఖమయం కాకూడదనిపించింది—ఆమె అంతరాళాల్లో ఎంత అణుచుకున్నా ! దానికి తగ్గట్టు పెళ్ళికొడుకు వయసులో కొంచెం పెద్దవాడు కావడం, నల్లగా ఉండడం, పెళ్ళి సమయంలో చాలా బెట్టుగా ప్రవర్తించడం, కొంత ఆమెకు శాంతి నిచ్చాయి. తన మనసులోని భావాలు చెల్లెలు పసిగట్టకుండా, కప్పిపుచ్చుకొని, చెల్లెలితో ఉల్లాసంగా మాట్లాడింది.

పెళ్ళి జరిగింది. శోభనం కూడా జరిగిపోయింది. శోభనం జరిగిన మరునాటి ప్రొద్దున్న చెల్లెలు ఆనందంలో తేలిపోతూంటుందనీ, మరిది ఉత్సాహంతో ఉరకలు వేస్తాడనీ వూహించుకున్నగిరిజకు, వారిద్దరూ ముభావంగా ఉండటం ఆశ్చర్య కారణమైంది. దాంపత్యపు ప్రథమ ఘట్టం అంత రసవంతంగా జరుగలేదని గిరిజ గ్రహించింది.

తను ఒకసారి ఎవరో చెప్తూంటే విన్న మాటలు జ్ఞాపకమొచ్చాయి గిరిజకు. దూరదేశంలో ఒంటరిగా ఉద్యోగంచేసే యువకులు, చిన్నతనంలో వివాహం చేసుకోక విచ్చలవిడిగా తిరిగి, ఎవతెనో మరిగి, తరువాత వివాహం చేసుకున్న భార్యను నానా హింసలూ పెడ్తారని ఎవరో అన్నారు. చెల్లెలి భర్త కూడా అలాటివాడు కాదని నిశ్చయ మేముంది ? ఒకవేళ

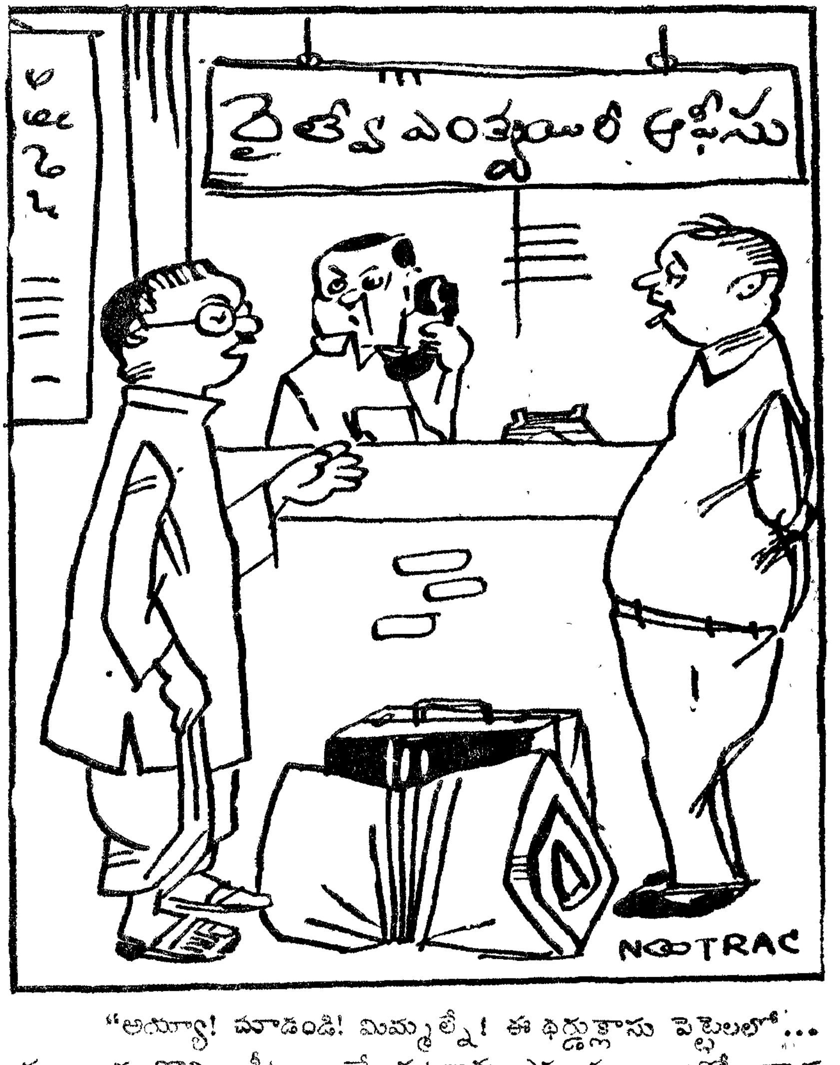

"అయ్యా! చూడండి! మిమ్మల్నే! ఈ థర్డుక్లాసు పెట్టెలలో... డబ్బులుచ్చుకొని... సీట్లు యిచ్చే కుర్రాళ్లు ఎక్కడ వుంటారో కాస్త చెబుదురూ?..."

మనసులోని తెర

అలా ఏదో లోటికి ఉంటే, తన చెల్లెలి జీవితంలో సుఖం ఏమాత్రం ఆశించడానికి వీలులేదు. అనే భావన గిరిజకు కొంత తృప్తి నిచ్చింది. అప్పటినుండి గిరిజ, చెల్లెలిదాంపత్య సుఖంలోని లోపాలను ఎంచడమే పనిగా పెట్టుకుంది.

నవదంపతుల మధ్య ఉండవలసిన ఉత్సాహ, సంతోషాలు వనజా, సూర్యారావుల మధ్య ఏకోశాన్నీ కన్పించటంలేదని అందరకూ తోచింది. భర్త కేదైనా తీసుకువెళ్లి ఇవ్వవలసినప్పుడు, భారంగా కదిలేది వనజ. భార్యతో గంటలకొద్దీ కబుర్లు చెప్పేలవే తత్వంకాదు, సూర్యారావుది, అందుకని ఇద్దరూ ముభావంగా మసలేవారు. అత్తవారింటికి వెళ్లిన కోడలు శ్రావణమాసం నోములకు పుట్టింటికి వచ్చింది. నోములయ్యాక భర్త ఉద్యోగం చేస్తున్న బిలాస్పూర్ భర్తతో కాపురంకు వెళ్లిపోతుంది.

చెల్లెలు అత్తింటినుండి వచ్చిన దగ్గర్నుంచీ గిరిజ చాలా పరీక్షగా కనిపెట్టసాగింది. వనజలో ప్రత్యేకమైన ఉత్సాహమేమీ లేదు. పెళ్లిచేసుకొని వెళ్లాలు గొప్ప సుఖాన్నేదీ అనుభవించటంలేదని గిరిజ తెలుసుకుంది. రోజా కొంటెగా పరిగెత్తుకురావలసిన ప్రేమలేఖల జాడే లేదు. అసలు భార్య సంగతి ఆ మహానుభావుడికి అక్కర్లేనట్టుంది. వనజ తల్లి, చిన్న కూతుర్ని చాలాసార్లు భర్త సరిగా ఉంటున్నదీ లేనిదీ అడగటం, వనజ తనకు లోపమేమీ లేదని చెప్పటం గిరిజ రహస్యంగా వింది.

తలితండ్రులకు వనజ కాపురం సరిగ్గా ఉంటుందో లేదోనని బెంగ పట్టుకుంది. గిరిజకు ఒక్కొక్కప్పుడు చెల్లెలిమీద జాలి వేసింది. 'ఈ మగవాళ్లింతే, అందాన్ని ఆశించే మగవాళ్లని అసలు నమ్మకూడ దనుకుంది. అలాటి భర్త తనకు కాకుండా తప్పిపోవడం తన అదృష్టం అని కూడా అనుకుంది. వనజ దగ్గర నిజాన్ని లాగుదామనీ, భర్త ఎలాంటివాడో తెలుసుకుందామనీ ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నించినా గిరిజ కృతకృత్యురాలు కాలేకపోయింది. వనజ మనస్సు విప్పి తల్లితోగాని, గిరిజతో గాని అసలు విషయం చెప్ప లేదు. కాని, వా రిద్దరూ వనజ దాంపత్యం సహజంగా లేదని గ్రహించారు. అందుకు కారణం, అందమైన పిల్ల కావాలని కోరి చేసుకున్న అల్లుడు, అంత నచ్చిన వ్యక్తి కాడనీ, ఏదైనా ఇతర ఆకర్షణలో పడిఉండి వచ్చుననీ వూహించుకున్నారు. నోము లయ్యాక వనజ నాలు కూతుర్నింట్లో ఉంచుకొందా మనుకొన్న మోహనరావు శశిరేఖలకు, భార్యని వెంటనే దింపెయ్యమని సూర్యారావు రాసిన ఉత్తరం నిరాశ కల్గించింది. వనజ కూడా భర్త దగ్గరికి వెళ్లిపోతానని తనకు తోడుగా గిరిజను పంపమని తలిదండ్రుల నడిగింది. శశిరేఖ, కూతురి కాపురం సరిగా ఉందో లేదో చూడాలని, గిరిజతోసహా బయల్దేరింది, మోహనరావుగారిని హోటలుకి అప్పచెప్పి.

బిలాస్పూరులో అల్లు డుంటున్న ఇల్లు బాగుంది, శశిరేఖకు. చుట్టుప్రక్కల వారందరూ కూడా సూర్యారావుని చాలా మంచివాడని మెచ్చుకోవటం, గొప్పగా వింటటం, ఆమెకు తృప్తినిచ్చింది. కాని ఇంట్లో, వనజా, సూర్యారావుల ప్రవర్తన మాత్రం యథాప్రకారంగానే ఉంది. సూర్యారావు ఇంట్లో ఎక్కువసేపు ఉండడు. వనజ అతనితో ముభావంగానే ఉంది. గిరిజా, శశిరేఖలకు ఇది విడని సమస్యగానే ఉండిపోయింది.

ఆవూరు వచ్చిన నాలుగు రోజుల తరువాత ఆయిదవనాడు, సాయంకాలం అయిదు గంటలకు హఠాత్తుగా ఒక స్నేహితుణ్ణి వెంటబెట్టుకుని వచ్చాడు సూర్యారావు. రోజూ రాత్రి ఎనిమిది గంటలు దాటితేగాని ఇంటికి రానివాడు. అలా రావటం గిరిజా, శశిరేఖలకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. అతనితో వచ్చిన వ్యక్తికి సుమారు ముప్ఫైయేళ్లు వయస్సుంటుంది. కొంచెం ఎరుపు ఛాయా, పొడుగరి, చూడ నికి బాగానే ఉన్నాడు. వాళ్లిద్దరూ హాలులో కూచొని మాట్లాడుకొంటారు. వనజ టీ తయారుచేసి రెండు కప్పులు గిరిజ చేతికిచ్చి, "ఇచ్చిరావా" అంది. గిరిజ ఆ కప్పులు రెండూ తీసుకువెళ్లి వారికి ఇచ్చింది.

సూర్యారావు తన స్నేహితునితో, "ఈమే, మా వదినగారు." అన్నాడు. అతను గిరిజవైపు చూశాడు. గిరిజ కూడా అతనివైపు చూసింది. ఇద్దరి కళ్లూ కొద్ది క్షణాలు కలుసుకున్నాయి. గిరిజకు సిగ్గువేసి, లోపలికి వెళ్లిపోయింది. లోపలికి రాగానే వనజ, "అక్క నేనా ఉన్నానే ?" అని అడిగింది గిరిజ 'బాగానే ఉన్నాడుకానీ, ఎవరు ?' అంది. వనజ "నాకూ తెలియదు." అని నేనుని చూడబోవటం మొదలెట్టింది.

మరొక్క పావుగంటకి, "ఒస్తానురా !" అని లేచి వెళ్లాడు సూర్యారావు. ఆశ్చర్యపోయి హాలులోకి వెళ్లిన శశిరేఖకు తన స్నేహితుణ్ణి చూపిస్తూ, "ఈయన నా స్నేహితుడు. రైల్వేలోనే పనిచేస్తున్నాడు. నాల్గు వందలు జీతం. ఇంతవరకూ వివాహం చేసుకోలేదు. ఇతనికి మీ అమ్మాయి నచ్చింది. కట్నం తీసుకునే మనిషి కాదు...."—లోపల్నుంచి అంతా సరదాగా విన్న గిరిజ ఆనందాశ్చర్యాలతో తబ్బిబ్బయింది

I·T·L

విటారెంజ్

నారింజ సువాసనతో కూడిన టానిక్

విటారెంజ్ యొక్క నారింజ రుచి పిల్లల కెంతో ప్రీతికరము.

సహజమైన ఆరోగ్యంతో బిడ్డలు పెరిగేటందుకు అత్యావశ్యకమైన ఎ, సి & డి విటమినులతో నిండియున్నది.

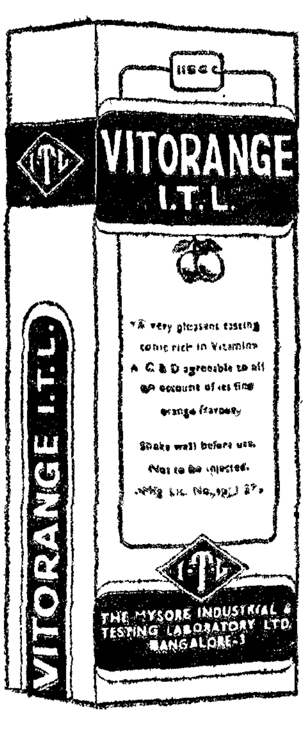

తయారీ :
ది మైసూర్ ఇండస్ట్రియల్ అండ్ టెస్టింగ్ లేబొరేటరీ లిమిటెడ్
బెంగళూరు-3

I·T·L

* మద్రాసు సేల్సు డిపో: 35/37, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు-1.
* బెంగుళూరు సేల్సు డిపో: 71/4, ఆర్కాట్ శ్రీనివాసాచారి వీధి.
* ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు సెల్లింగ్ ఏజెంట్సు: మెసర్స్. డెంటిలేక్స్, సికింద్రాబాదు.
* హుబ్లి & కర్నాటకకు సెల్లింగ్ ఏజెంట్: మెసర్స్ కర్నాటక్ & దక్కన్ ఏజెన్సీస్, హుబ్లి.

మనసులోని తెర

యి, చెల్లెలివైపు చూసింది. వనజ, "పెళ్ళికొడుకు నీకు నచ్చాడని చెప్పనా?" అంది నవ్వుతూ. "ఛీ! పోర్నుయ్!" అంది గిరిజ కృతక ఆగ్రహంతో.

శశిరేఖ వచ్చి, త్వరలోనే పెళ్ళి ముహూర్తం పెట్టిస్తాననీ, భర్తకు వెంటనే రమ్మని టెలిగ్రామ్ ఇప్పించాననీ చెప్పాక గిరిజ మనసు పొంగిపోయింది. "అల్లుడెంత మంచివాడే. పాపం గిరిజకోసం, మనం చెప్పకపోయినా, 'మంచి సంబంధం తెచ్చిపెట్టాడు" అని శశిరేఖ అల్లుణ్ణి పొగుడుతూంటే వనజ తనలో తను నవ్వుకుంది.

ఆ రాత్రి భర్తకు తాంబూలం అందించటానికై పడక గదిలోకి వెళ్ళిన వనజతో సూర్యారావు "రాణిగారి వ్రతం పూర్తయినట్లేనా ?" అని అనడం, ఏదో పనుండి అటువెళ్ళిన గిరిజ, కిటికీకి ప్రక్కగా నిల్చుని ఆ మాటలు వినడం జరిగింది.

"ఇంకా పెళ్ళి కావాలిగా!" అంది వనజ చిలిపిగా.

"నా బాధ్యత తీరిపోయింది. ఇక తక్కినది మీరు చూసుకోవలిసిందే" అన్నాడు సూర్యారావు.

"అవును. పాపం మీరెంతో మంచివారు కాబట్టి నా మాట విన్నారు. మనిద్దరం సరదాగా ఉంటే మా అక్క మనసు నొచ్చుకుంటుందేమోనని నేను పెట్టిన షరతులకు ఒప్పుకున్నారు. ఇహ మిమ్మల్ని బాధించను" అని వనజ భర్తతో అంటుంటే గిరిజ తెల్లబోయింది.

ఆ రాత్రల్లా గిరిజ మనసులో వనజ చర్యే మెదలసాగింది. తను ఇన్నాళ్ళనుంచీ, ఆ భార్యాభర్తల ముభావ ప్రవర్తనకు ఎన్ని దుష్ట కారణాలు వూహించుకుందో, చివరికి అదంతా చెల్లెలికి తనమీదగల అభిమానం అని గ్రహించాక గిరిజకి ఒక్కసారి పశ్చాత్తాపం ఆవరించింది. ప్రక్కమీద ఒక గంటసేపు ఏడ్చేసింది. ఆ దుఃఖంతో తననెంతో తిట్టుకుంది. చెల్లెలి భర్త గురించి ఆమె మనసులోని అపోహ తెర తొలగిపోయి మనసు స్వచ్ఛమైన నిర్మలమైన నిద్రపట్టింది. ★

బూట్ పాలిష్
రాముకథ

8 వ పేజీ తరువాయి

రాము చొక్కా విప్పి చూపాడు. ఇంకా ఆగాయం పచ్చి పచ్చిగానే ఉంది.

రాము చెపుతుంటే నిజంగా ఆశ్చర్యం వేసింది! పైగా బూట్‌పాలిష్ చేయించుకొనే వాళ్ళంతా బూట్లనుమొహం మీది కల్లా తెచ్చిపెడతారట. పాపం ఆ కుర్రాడు కూడా మనలాంటి మానవుడే కదా! ఏదో పటాటోపం కోసం బూట్లను తీసుకెళ్ళి, అతని మొహానికి దగ్గరగా పెట్టి, నడివీధిలో గొప్పతనం కోసం ప్రాకులాడటం కన్నా, బూట్లను విప్పి అతనికిచ్చి, గౌరవంగా ఒక ప్రక్కన నిలబడి పాలిష్ చేయించుకోవటంలోనే నిజమైన సంస్కారం ఉందేమోనని అనిపిస్తుంది.

* * *

దేశాన్ని తల క్రిందులు చేస్తున్న ఆహార పరిస్థితి ఈ అబ్బాయి మీద ఎలా ప్రతిఫలించిందో, తెలిసికోవాలన్న కుతూహలం కొద్దీ "బాబూ, బియ్యం దొరుకుతున్నాయా" అని అడిగేసరికి సమాధానంగా రామూ ఒక చిన్న సంఘటన చెప్పాడు. దాదాపు పదిరోజుల క్రితం అతని తండ్రి బియ్యం కోసం కోఆపరేటివ్ స్టోర్ దగ్గర క్యూలో నిలబడ్డాడట. నిలబడి, నిలబడి కాళ్ళు నెప్పులు పుట్టాయట. ఇక నిలవలేక, శోష వచ్చి పడిపోతే, చుట్టుప్రక్కల వాళ్ళు జాలిపడి, రిక్షాలో ఇంటికి తెచ్చారట. రాము దృష్టిలో ఆహార సమస్య దాల్చిన రూపం అదే.

* * *

'రాము' కథ విన్న తరువాత; దాదాపు ఏడెనిమిది గంటలు అతనితో ఉండి ఆ కన్నీటి గాథను కళ్ళారా చూచిన తరువాత— మనం పదిహేడేళ్ళ స్వతంత్ర జీవనంలో సాధించిన ప్రగతికి సంబంధించిన సందేహాలెన్నో ఈ విలేఖరికి రావటంలో ఆశ్చర్య మేమున్నది!

ఫొటోలు : ప్రభాకర్. ★

న్యూఢిల్లీ లేఖ

12 వ పేజీ తరువాయి

పోటం, ప్రభుత్వంవారి మరీ పెద్ద తప్పు!

అవినీతి నిర్మూలనం

మరో కొత్తవార్త. దేశంలో ఉండే వ్యాపార సంస్థలన్నీ, ఒక్కొక్క ప్రతినిధిని ఏర్పాటుచేసుకోవాలని ప్రభుత్వం ప్రకటన చేయబోతుంది. వీళ్ళకు ప్రభుత్వం అంగీకారపత్రాలను అధికారయుతంగా ఇస్తుంది. మంత్రులతో సంప్రదించాలన్నా, అధికారులను కలిసి మాట్లాడాలన్నా, ఆయా కంపెనీల తరఫున యీ ప్రతినిధులు మాత్రమే వెళ్ళాలి. లంచగొండితనం తగ్గాలంటే, ఇలాంటి చర్య తప్పకుండా దోహదమిస్తుంది.

కాని, మరో సందేహం. పెద్ద పెద్ద వ్యాపారాలను గురించి చర్చించి, ముచ్చటించేందుకు పార్లమెంటు సభ్యులు, ఇతర రాజకీయవాదులు మంత్రులను కలియటాన్ని ఎందుకు నిషేధించకూడదు. ?

చిన్న ప్రశ్న : ఈ మంత్రులంతా తరచుగా పర్యటనలకు వెళుతుంటారు. తమ పర్యటనల్లో పారిశ్రామికవేత్తల ఇళ్ళల్లోను, పెద్ద పెద్ద వ్యాపారుల ఇళ్ళల్లోను ఈ మంత్రిపుంగవులు ఉండటం కూడా ఎందుకు నిషేధింపబడకూడదు ?

మంత్రులపై నిషేధం

ఇక— కొందరు మంత్రులున్నారు. తమ మంత్రిత్వ విభాగంతో సంబంధంలేని ప్రభుత్వ కార్యదర్శులను, ఇతర అధికారులను కలియటం వీరి తప్పుకాదా ? దీనినికూడా నిషేధించి, మంత్రులను తమతమ పరిహద్దుల్లోనే ఉంచవలసిన అగత్యాన్ని ప్రభుత్వం ఎంతవరకు గుర్తించింది ?

'లంచగొండితనం' వూరూరా, వాడవాడనా అల్లుకపోవటానికి ఇలాంటివెన్నో సవాలక్ష కారణాలున్నాయి.

అవినీతి నిర్మూలనం పత్రికా ప్రచారాల మూలంగా జరగదు. కావలసింది నిర్దుష్టమైన చర్య. కాంగ్రెసువాదులను చూచిన కంటితోనే, ఇతరులను చూడనంత కాలం ఈ ప్రభుత్వంమీద ప్రజలకు సద్భావం ఏర్పడటానికి అవకాశంలేదు. 'అవినీతి' పోవాలంటూ చేసే శుష్కదండగ నినాదాలే ఒక రకంగా దేశంలో 'అవినీతి' పెచ్చుగొట్టి, పెంపొందింపచేస్తున్నాయా అనిపిస్తున్నది.

ప్రణాళికా సౌభాగ్యం!

ఇక ప్రణాళికల మాటేమిటి ?

ఇటువలనే ఆర్థికశాఖ, ప్రణాళికా సంఘాల మధ్య జరిగిన ఆట, 'డ్రా' తోనే ముగిసింది!

నాలుగవ ప్రణాళిక అంచనాలను రు. 22,700 కోట్ల మేరకు రూపొందిస్తూ, కైరోలో ఉన్న ప్రధానికి ప్రణాళికాశాఖవారు పంపారు. ఈ నివేదికలో నాలుగవ ప్రణాళికకు సంబంధించిన అంశాలను కూడా స్థూలంగా ప్రస్తావించటం జరిగింది.

ప్రస్తుతపు యోచన ప్రకారం వచ్చే ప్రణాళికలో రెండు రకాల కార్యక్రమాలుంటాయి. మొదటిది "విధిగా" అమలుజరగవలసిన కార్యక్రమాలు. డబ్బూ, ఇతర ముడివస్తువులు లభ్యమయి, అన్నీ సానుకూలిస్తే అమలుజరిగేవి రెండవరకపు పథకాలు.

మొదటి తరగతికి చెందిన పథకాలన్నీ వెనువెంటనే అమలుజరగాలని అధికారుల యోచన. మందకొడితనం ఆవేశించిన మూడో ప్రణాళిక మళ్ళీ కాకుండా, ఎలాంటి ఆలస్యం లేకుండా జరగవలసిన పథకాలివి.

ప్రధాన ఆశయాలు

అధికోత్పత్తులను సాధించటం, ధరల స్థిరీకరణ అనే రెండు అంశాలు నాలుగో ప్రణాళిక ప్రధాన ఆశయాలు. వ్యవసాయోత్పత్తులు పెరిగే విధంగానే ప్రణాళికను రూపొందించటం జరుగుతోంది. 'వ్యవసాయోత్పత్తులు కనీసం ఐదు శాతమైనా పెరగనిదే, ధరలు తగ్గటం అసంభవం' అని ఒక వర్గం వాదన. పైగా అన్ని రంగాలలో ఉత్పత్తులు పెరగనిదే మళ్ళీ 'పన్నుల హెచ్చింపు' కు చోటు ఉండదు. ఇప్పుడు విధింపబడిన పన్నులకే ప్రజలు సతమత మయిపోతున్నారు..

మరో ప్రమాదం కూడా ఉంది— ఉదాహరణకు సిమెంటు, ఉక్కులాంటి వస్తువుల ఉత్పత్తి పెరగని పక్షంలో, ప్రస్తుతం నిర్మించవలసియున్న ప్రాజెక్టులన్నీ ఐదో ప్రణాళికకు వాయిదాపడవచ్చును.

అందువల్ల మొత్తంమీద నాలుగో ప్రణాళిక నిండా బోలెడన్ని అంశాలుంటాయి. ప్రణాళికలనే ఉపాసిస్తున్న పెద్దలందరికీ నిరివిగా ఆహారమూ దొరుకుతుంది. ఇవన్నీ అమలు జరగటం మాత్రం— వచ్చే ఆదాయాలనుబట్టే ఉంది. ఆదాయాలు రావటం అధికోత్పత్తుల సమస్యనే అంటిపెట్టుకొని ఉంటుంది.

ప్రణాళికల నిజస్వరూపం

ప్రణాళికల స్వరూపం కూడా ఒక్కోమారు